The Settlement Adjacent to Liūdiškiai Hillfort

In 2015, the investigation, begun in 2009, and continued in 2010, of the settlement adjacent to Liūdiškiai Hillfort (Anykščiai District, E Lithuania) was continued a second time with the excavation of a 50 x 2–3.85 m strip (areas 8–10) (a total of 158.25 m^2) (Fig. 1). A cultural layer up to 65 cm thick with ten postholes, 32 diverse small finds (Fig. 2), 973 sherds of hand built pottery (Fig. 3), 339 pieces of iron slag, and 34 animal bones was discovered. The excavated part of the settlement dates to the early 2nd millennium (probably the 12th–13th centuries), although potsherds ascribable to the first half of the 1st millennium were also found.

1 pav. 2015 m. tyrimų planas: 1 – perkasa; 2 – šurfas; 3 – žvalgymų vieta; 4 – 2006 m. žvalgymų plotas. O. Fediajevo brėž.

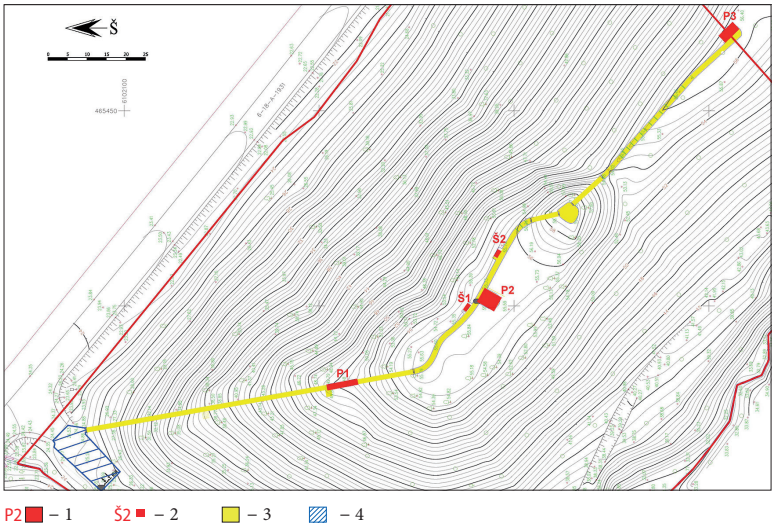
Fig. 1. Plan of the 2015 investigation: 1 – trench; 2 – test pit; 3 – surveyed area; 4 – area surveyed in 2006

Simona Širvydaitė

Žemosios Panemunės piliakalnis

Žemosios Panemunės piliakalnis (UK 3269) yra 3,5 km į PR nuo Kriūkų miestelio (Šakių r.). Piliakalnis įrengtas aukštumos kyšulyje Nemuno kairiajame ir Paausės dešiniajame krante. Iš Š jį supa Nemuno slėnis, iš V ir P pusės – gili dauba. Aikštelė keturkampė, pailga R–V kryptimi, 49x18 m dydžio. Jos R gale supiltas 3,5 m aukščio, 21 m pločio pylimas, kurio išorinis 5 m aukščio šlaitas leidžiasi į 4 m pločio, 1 m gylio griovį. Žemės pylimui imtos iš 20 m pločio įdubos priešais pylimą. V piliakalnio šlaite, 4 m žemiau aikštelės yra trikampė 10 m ilgio, 10 m pločio terasa. Šlaitai statūs, 25–30 m aukščio. Į V–PR nuo piliakalnio 7 ha plote yra papėdės gyvenvietė. Piliakalnis datuojamas I tūkst. – II tūkst. pradžia.

1997 m. Žemosios Panemunės papėdės gyvenvietėje ištirtas 15 m^2 dydžio plotas, rastas



9–20 cm storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas II–XV a. (*ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 454). 2006 m. piliakalnio ŠV pašlaitėje įrenginėjamoje privažiavimo aikštelėje 135 m² plote atlikti žvalgymai nebuvo rezultatyvūs.

2015 m. Žemosios Panemunės piliakalnio takų, laiptų ir aikštelių įrengimo vietose iki įžemio ištirtos 3 perkasos ir 2 šurfai, iš viso 48,5 m² plotas, metalo detektoriumi ir vizualiai žvalgyta apie 550 m² dydžio teritorija (1 pav.). ***Perkasoje 1*** atidengtas buvęs gynybinis griovys. Jis neturėjo būti gilesnis nei 70 cm ir ties dugnu ne platesnis nei 2 m. Tikslesnių griovio parametrų nustatyti nepavyko, kadangi į Š nuo jo esančios terasos buvęs paviršius nuslinkęs arba nuartas, tuo pačiu niveliavosi griovio Š kraštas. Tai, kad griovio užpilde ir jo dugne fiksuotas neintensyvus kultūrinis sluoksnis su angliukais, bet be radinių, leidžia daryti prielaidą, kad jis iškastas vėlyvuoju piliakalnio gyvavimo laikotarpiu, t. y. XIII–XIV a. Po rekonstrukcijos viduramžiais piliakalnis pagal savo paskirtį naudotas trumpai, kadangi šio laikotarpio kultūrinis sluoksnis nesusidarė nei perkasoje 1, nei kitose tyrimų vietose.

Perkasoje 1 aptiktame iki 30 cm storio neintensyviame kultūriniame sluoksnyje už griovio ribų aptikti du archeologiniai radiniai. 20 cm gylyje rasta 3,9x2,4 cm dydžio lipdytos keramikos šukė – 1,2–1,6 cm storio puodo dugno fragmentas. Jo molio masė rusva, su gausiomis smulkiai grūsto granito priemaišomis, išdegtomis oksidacinėje aplinkoje. Pagal prie dugno išlikusios sienelės fragmentą neįmanoma nustatyti paviršiaus, indas galėjo būti tiek lygiu, tiek grublėtu paviršiumi. Vidinėje šukės pusėje prikepę. Šukė datuota I tūkst. 25 cm gylyje aptiktas kitas registruotas radinys – geležies rūdos gabalas. Manoma, kad jis į piliakalnio teritoriją taip pat pateko I tūkst.

Kituose tyrimų plotuose kultūrinis sluoksnis nefiksuotas. Žvalgant būsimųjų laiptų, takų, aikštelių vietose archeologinių radinių neaptikta. Manoma, kad piliakalnio aikštelėje XIX–XX a. pradžioje buvo ariama, todėl kultūrinis sluoksnis gali būti nuslinkęs į šlaitus ir papėdę.

Žemoji Panemunė Hillfort

In 2015, a total of 48.5 m² were excavated and roughly 550 m² fieldwalked and surveyed with a metal detector at the sites of the footpath, steps, and assembly points being created at Žemoji Panemunė Hillfort (Fig. 1). Both a defensive ditch, which was up to 70 cm deep and up to 2 m wide at the bottom, and beyond its boundaries, a sparse cultural layer up to 30 cm thick were unearthed in trench 1. Two artefacts dating to the 1st millennium were discovered.

Aušra Varžinskaitė

Tyrimai šalia Migonių piliakalnio

Migonių (Šimonių) piliakalnis yra apie 4 km į V nuo Pasvalio (Pasvalio r.). Jis įrengtas Mūšos upės dešiniajame krante, kranto kyšulyje, santakoje su Pušynės upeliu. 2015 m. šalia jo, abiejose Mūšos pakrantėse vykdyti archeologiniai tyrimai. Jų tikslas buvo nežinomų archeologinių objektų paieška. 2015 m. didžiausias dėmesys buvo skirtas paviršiaus žvalgymams abiejose Mūšos pakrantėse, kur žvalgytas apie 14 km ilgio ruožas (1 pav.).

Žvalgymų metu rastos 3 senųjų gyvenviečių vietos. Pirmoji piliakalnio papėdės gyvenvietė apima 7897 m² plotą. Ji yra į R nuo piliakalnio, dešiniajame Mūšos krante. Joje rastas